

διεθνή 02

και όχι μόνο, ο Τραμπ εκπέμπει αντιφατικά μηνύματα – ιδίως όταν προσπαθεί να καλοπιάνει τα φιλοπόλεμα λόμπι, καθώς δεν του έχουν μείνει και πολλοί «επιφανείς» υποστηρικτές. Έχει όμως βάλει πολύ νερό στο φιλοσιωνιστικό και αντισιιτικό κρασί του, όπως έχει κάνει και σε αντίστοιχες εμπλοκές των ΗΠΑ σε άλλες γειτονίες του κόσμου – χαρακτηριστικό παράδειγμα η Βόρεια Κορέα. Δεν μοιάζει λοιπόν τόσο έτοιμος όσο παλιότερα να παρασυρθεί στα επικίνδυνα παιχνίδια που σχεδιάζει η ισραηλινή ηγεσία (ούτε αυτή βρίσκεται πια στην καλύτερη κατάσταση). Η εκδίωξη του Μπόλτον (όπως και παλιότερα του υπουργού Άμυνας Μάτις) έχει τη ρίζα της στο γεγονός ότι ο Αμερικανός πρόεδρος δεν επιθυμεί ως τώρα μια αβέβαιης έκτασης και έκβασης σύγκρουση. Αυτό δεν σημαίνει ότι μπορεί ανενόχλητος να υλοποιήσει τις επιλογές του, κάθε άλλο: συντηρητικοί και προοδευτικοί, εκτός και εντός εισαγωγικών, σπρώχνουν στην επιστροφή σε πολεμικές περιπέτειες. Αποφεύγοντας να απαντήσουν στο ερώτημα του «τρελού», που τους υπενθυμίζει ότι όλες στέφθηκαν από μεγαλοπρεπέστατες αποτυχίες... Δεν αποκλείεται βέβαια και το ενδεχόμενο μιας κίνησης αντιπερισπασμού από τον Τραμπ ώστε να μειωθούν οι επικρίσεις εναντίον του: ένα «συμβολικό» χτύπημα στο Ιράν, μια δυναμική παρέμβαση στην «πίσω αυλή» των ΗΠΑ ή κάτι παρόμοιο.

Η πραγματικότητα, η αστάθεια και τα συμπεράσματα

«Θα φτιάξουμε μια συμμαχία που θα επεξεργαστεί ένα πρόγραμμα αποτροπής της ιρανικής απειλής», είπε ο Πομπέο στη διάρκεια της επίσκεψής του στη Σαουδική Αραβία. Δύο μεγάλα «θα» σε μία μόνο πρόταση είναι ενδεικτικά της κατάστασης: ούτε συμμαχία υπάρχει στο πάλαι ποτέ Δυτικό στρατόπεδο, ούτε πρόγραμμα. Μάλιστα, αφού μέχρι στιγμής συγκρατήθηκε η αύξηση των τιμών του πετρελαίου, κανείς δεν μοιάζει αρκετά πανικοβλημένος ώστε να προβεί στις αναγκαίες υποχωρήσεις για να υλοποιηθούν τα «θα». Αν οι προσδοκίες για έλεγχο του προβλήματος διαψευστούν, η αιτία θα βρίσκεται αλλού (δομική παγκόσμια κρίση,

δράση κερδοσκοπών κ.λπ.), και η Aramco θα είναι απλώς μια προσχηματική εξήγηση προς μαζική κατανάλωση. Κατά τα άλλα, υπάρχουν και δυνάμεις που παράγουν και εξάγουν πετρέλαιο και αέριο (η Ρωσία ανήκει σε αυτήν την κατηγορία) και άρα δεν δυσφορούν από την οικονομική ένεση που συνιστά μια «λογική» αύξηση. Η Κίνα, αντίθετα, όντας ο μεγαλύτερος εισαγωγέας πετρελαίου παγκοσμίως, δέχεται μεγάλη πίεση...

Για να επιστρέψουμε στην επίμαχη περιοχή, η βροχή των αλληπάλληλων επεισοδίων συντηρεί την παρατεταμένη αστάθεια στη Μέση Ανατολή. Η απόπειρα αναγόρευσης του Ιράν, της Χεζμπολά κ.λπ. σε εχθρό των ΗΠΑ «σχεδόν ισότιμο με την Κίνα και τη Ρωσία» (αυτά τα λόγια έβαλαν οι New York Times στο στόμα του στρατηγού Κένεθ ΜακΚένζι, διοικητή των αμερικανικών δυνάμεων στην ευρύτερη Μέση Ανατολή, που έσπευσε την επόμενη μέρα να τους διαψεύσει) οπωσδήποτε θα ενισχύσει την αστάθεια. Ταυτόχρονα, θα κάνει όλο και πιο φανερή τη συστημική ενδόρρηξη σε διεθνές επίπεδο, και ιδίως τον εμφύλιο που διασπά το βορειοαμερικανικό κατεστημένο. Βγαίνουν πάντως δύο συμπεράσματα που όλοι σχεδόν οι έγκυροι

Δυτικοί αναλυτές αποφεύγουν να αναφέρουν. Το πρώτο είναι η επιβεβαίωση της δύσης της Δύσης, που υπογραμμίζεται και από το ότι οι Ιρανοί νιώθουν ότι μπορούν να κάνουν «προκλητικές» δηλώσεις: «Ο λαός της Υεμένης ασκεί το νόμιμο δικαίωμά του στην άμυνα», είπε χαρακτηριστικά ο Ιρανός πρόεδρος Ρουχανί αντί να ακολουθήσει τους υπόλοιπους διεθνείς ηγέτες στην καταδίκη της επίθεσης. Δείγμα κι αυτό του πόσο έχει μειωθεί ο τρόμος που κάποτε ασκούσε η Ουάσιγκτον. Το δεύτερο συμπέρασμα είναι ακριβώς το γεγονός που επισήμανε ο Ρουχανί: οι Υεμενίτες, αν και ματωμένοι και κατεστραμμένοι από τεσσεράμιση χρόνια σαουδαραβικής επέμβασης, απάντησαν – και τις εκρήξεις που προκάλεσαν τις άκουσε καλά όλη η υφήλιος. Πέρασε η εποχή που ένα παντοδύναμο σύστημα διεθνών σχέσεων, με καθορισμένες ιεραρχίες και ρόλους, υποχρέωνε τους λαούς να υπομένουν ανήμποροι τα πάνδεινα.

Ποιος χτύπησε την Aramco, και γιατί;

Η Τεχεράνη αρνείται οποιαδήποτε σχέση με την επίθεση στα διυλιστήρια της Aramco στη Σαουδική Αραβία. Εξάλλου την ευθύνη ανέλαβαν οι αντάρτες Χούθι της Υεμένης, η οποία εδώ και τεσσεράμιση χρόνια έχει μετατραπεί σε κρανίου τόπο λόγω της σαουδαραβικής επέμβασης*. Δεν έχει σημασία: οι Δυτικοί κατηγορούν την Τεχεράνη ως αυτουργό. Και υπόσχονται να δώσουν στη δημοσιότητα αποδείξεις – ακόμα βέβαια αναμένουμε τις αποδείξεις για την ιρανική ενοχή στις εκρήξεις που σημειώθηκαν σε τάνκερ τον περασμένο Ιούνιο**. Το μοναδικό στοιχείο το οποίο (ισχυρίζονται ότι) έχουν οι Σαουδάραβες είναι ότι τα μη επανδρωμένα αεροσκάφη που πραγματοποίησαν την επίθεση στην Aramco είναι ιρανικής κατασκευής. Στοιχείο αμφισβητούμενο, που κι αν ίσχυε θα ήταν εφάμιλλο με το γεγονός ότι αμερικανικής, βρετανικής, γαλλικής και γερμανικής κατασκευής είναι οι χιλιάδες βόμβες και οι πύραυλοι που ρίχνουν τα σαουδαραβικά αεροσκάφη στην Υεμένη – χωρίς κανείς να χαρακτηρίζει επιτιθέμενα κράτη τις ΗΠΑ και Σία.

Οι Υεμενίτες αντάρτες δήλωσαν ότι η επίθεσή τους στα σαουδαραβικά διυλιστήρια αποτελεί απάντηση στα εγκλήματα πολέμου της πετρομοναρχίας: «Η μοναδική επιλογή για το σαουδαραβικό καθεστώς, αν θέλει να αποφύγει νέα και ισχυρότερα πλήγματα, είναι να σταματήσει την επίθεση στην Υεμένη» δήλωσε ο Γιαχιά Σαρίε, εκπρόσωπος των Χούθι. Έτσι και τα μεγάλα δυτικά ΜΜΕ αναγκάστηκαν να αναφερθούν σε ένα εγκλημα πολέμου διάρκειας που ως τώρα περνούσε στα φιλά και το οποίο αγνούσε έτσι η πλειοψηφία της δυτικής κοινής γνώμης, αφού η σκοταδιστική σαουδαραβική μοναρχία αποτελεί πολύτιμο σύμμαχο που έπρεπε να μείνει

στο απυρόβλητο... Ακόμη και η φρικιαστική δολοφονία του Κασόγκι στο σαουδαραβικό προξενείο της Κωνσταντινούπολης γρήγορα ξεχάστηκε – όπως και οι «έρευνες» για την άμεση ανάμιξη στο εγκλημα του πανίσχυρου Σαουδάρaba διαδόχου Μοχάμαντ μπιν Σαλμάν, τον οποίο σπεύδουν πάλι να συναντήσουν και να καλοπιάνουν ο Πομπέο και άλλοι Δυτικοί αξιωματούχοι.

Από την άλλη, η επιλογή του στόχου ήταν καίρια: η Aramco από μόνη της είναι ένα μεγαθήριο που αντιπροσωπεύει το 87% των εσόδων του σαουδαραβικού προϋπολογισμού, και σχεδόν το μισό ΑΕΠ της χώρας. Το δε συγκεκριμένο διυλιστήριο που χτυπήθηκε καίρια από τα μη επανδρωμένα αεροσκάφη θεωρείται το μεγαλύτερο στον κόσμο. Είχαν προηγηθεί άλλες, μικρότερης έκτασης επιθέσεις των Χούθι σε σαουδαραβικούς στόχους. Όμως, στα πλαίσια της αποσιώπησης των όσων πράττει η Σαουδική Αραβία στην Υεμένη, πέρασαν στα φιλά: πρόκειται για επιθέσεις με μη επανδρωμένα αεροσκάφη σε συστοιχίες ραντάρ των σαουδαραβικών πυραύλων Patriot, σε αγωγούς και σε ένα μικρότερο κοίτασμα πετρελαίου. Αυτή τη φορά το πλήγμα ήταν πολύ ισχυρότερο – και επιπλέον αντιμετωπίστηκε από τα «γεράκια» ως ευκαιρία για όξυνση της αντιιρανικής καμπάνιας τους. Οι συνέπειες βέβαια για αυτό καθαυτό το διεθνές εμπόριο πετρελαίου θα είναι παροδικές. Αλλά το γόπτρο της πετρομοναρχίας και των Δυτικών φίλων της έχει τρωθεί αποφασιστικά από τους «ξυπόλητους» Υεμενίτες.

* Βλ. μεταξύ άλλων «Νέα εκατόμβη στην Υεμένη» (φύλλο 465, σελ. 20).

** Βλ. «Το Ιράν αντιστέκεται» (φύλλο 460, σελ. 7).

Η «ταυτότητα» ενός κολοσσού

أرامكو السعودية
saudi aramco

1933: Συμφωνία του Σαουδάρaba μονάρχη Αμπντούλ Αζίζ αλ-Σαούντ με την αμερικανική Standard Oil.
1938: Έναρξη άντλησης πετρελαίου σε μεγάλη κλίμακα.
1944: Ίδρυση της Aramco (Standard Oil, Texaco και Σαουδάρabes), στην

οποία προσχωρούν Exxon και Mobil.
1973-76: Το σαουδαραβικό κράτος αγοράζει τις αμερικανικές μετοχές στην Aramco (γίνεται 100% κρατική).
1988-93: Ονομάζεται Saudi Aramco και αναλαμβάνει όλη την αλυσίδα παραγωγής, διύλισης και διανομής.

► Μέγεθος: **6η** μεγαλύτερη εταιρία στον κόσμο, με ετήσια έσοδα 322 δισεκατομμύρια ευρώ (στοιχεία 2018).

► Ετήσια κέρδη: **100** δισεκατομμύρια ευρώ (η πιο κερδοφόρα εταιρία παγκοσμίως – δεύτερη η Apple με 54 δισεκατομμύρια).

► Αποδεδειγμένα αποθέματα: **290** δισεκατομμύρια βαρέλια (τα δεύτερα μεγαλύτερα στον κόσμο μετά τη Βενεζουέλα).

► Ημερήσια παραγωγή: **12** εκατομμύρια βαρέλια (η δεύτερη μεγαλύτερη στον κόσμο μετά τις ΗΠΑ).